

Zemkopības ministrija

Zvejas papildu regulācija Baltijas jūrā un Rīgas līcī 2024.gadā

Zivsaimniecības konsultatīvās padomes sēde
15.11.2023.

Latvijai 2024.gadā pieejamās zvejas iespējas saskaņā ar Regulas priekšlikumu

Zivju suga	Kvota 2023	Regulas priekšlikums 2024	Izmaiņas 2023/2024
Rietumu menca	18*	12*	-33 %
Austrumu menca	51*	51*	-
Reņģe Baltijas jūrā	1964	1 119	- 43 %
Reņģe Rīgas līcī	24 565	20 430	-17 %
Brētliņa	31 005	27 807	-10 %
Lasis Baltijas jūrā (gab.)	8411*	7 113*	-15 %

*Tikai kā piezveja citu sugu zvejā!

Regulas priekšlikumā ietvertie zveju ierobežojošie nosacījumi (I)

Padomes Regulas priekšlikumā, ar ko 2024. gadam nosaka konkrētu zivju krājumu un zivju krājumu grupu zvejas iespējas, kuras piemērojamas Baltijas jūrā, paredz:

- Baltijas jūras centrālās daļas reņģes krājuma aizsardzības nolūkos zvejas ar pelagiskajiem traļiem aizliegumu 25. un 26. ICES rajonā no 1.aprīļa līdz 30.aprīlim, 27. un 28.2. ICES rajonā no 16.aprīļa līdz 15.maijam, 29. un 32. ICES rajonā no 1.maija līdz 31.maijam;
- Rietumu un Austrumu mencas specializētās zvejas liegumu, kā arī mencas atpūtas zvejas liegumu Baltijas jūrā 22.-26.apakšrajonā. Savukārt, zvejojot piekrastes ūdeņos ar kuģiem, kuru garums ir mazāks nekā 12 metri, no 1. maija līdz 31. augustam Baltijas jūras 25. un 26. apakšrajonā, zvejniekam ir jānodrošina kontroles iestādēm iespēja jebkurā laikā uzraudzīt to zvejas darbības. Piekrastes ūdeni 26. apakšrajonā piekļaujas pie Dienvidkurzemes novada teritorijas daļas (uz dienvidiem no Liepājas valstspilsētas) un pie Liepājas valstspilsētas.

Regulas priekšlikumā ietvertie zveju ierobežojošie nosacījumi (II)

Padomes Regulas priekšlikumā, ar ko 2024. gadam nosaka konkrētu zivju krājumu un zivju krājumu grupu zvejas iespējas, kuras piemērojamas Baltijas jūrā, paredz:

- lašu specializētās zvejas aizliegumu, kā arī paredzēts aizliegums taimiņu zvejai tālāk par četrām jūras jūdzēm, mērot no bāzes līnijām 22.–32. apakšrajonā;
- taimiņu vai lašu zvejas aizliegumu ar āķu jedām tālāk par četrām jūras jūdzēm, mērot no bāzes līnijām 22. līdz 31. apakšrajonā;
- pašpatēriņa zvejā (t.sk. makšķerēšanā un zemūdens medībās) lomā ir atļauts paturēt tikai vienu laši ar nogrieztu taukspuru. Pēc tam, kad ir nokerts pirmais laša īpatnis, kuram ir nogriezta taukspura, laša ieguve uz atlikušo dienas daļu ir jāpātrauc.

ZM lēmumā ietveramie nosacījumi Austrumu mencas piezvejas kvotas sadalei

Zvejas segments	Mencu piezvejas limits, t
Piekrastes zveja	18
Reņģu un brētliņu zveja aiz piekrastes ūdeņiem (25.-32.apakšrajons)	3
Plekstu zveja aiz piekrastes ūdeņiem (25.-32.apakšrajons)	30
Kopā	51

Mencu piezvejotais daudzums piekrastes zvejā 2023. gadā

2023.gadā rezervētais mencu piezvejas apjoms	10 t
2023. gadā papildus piešķirtais mencu piezvejas apjoms	16 t
2023. gadā piezvejotais mencu daudzums (līdz 09.11.)	14,8 t

Informācijai: 2020.gadā piekrastē nozvejotas 24 t mencu, 2021.gadā 4,7 t, bet 2022.gadā – 14,7 t.

ZM lēmumā ietveramie nosacījumi mencu piezvejas regulācijai un uzraudzībai piekrastes zvejā (1)

1. Noteikt šādus papildu pienākumus komerczvejniekiem, kas zvejo Dienvidkurzemes novada daļai, kas atrodas uz dienvidiem no Liepājas valstspilsētas, un Liepājas valstspilsētas administratīvajai teritorijai piegulošajos piekrastes ūdeņos vai atbilstoši zvejas noteikumos atļautajiem nosacījumiem zvejo plekstes aiz attiecīgajai administratīvajai teritorijai piegulošajiem piekrastes ūdeņiem:

1.1. ja, izceļot zvejas rīkus, konstatē, ka mencas piezveja sasniedz 10 procentus vai vairāk no kopējā visu zivju nozvejas apjoma, nākamajā reizē zvejas rīkus ievieto ne tuvāk kā divu jūras jūdžu attālumā no vietas, kurā konstatēta lielāka apjoma mencu piezveja, vai atsāk zvejas darbības tajā pašā vietā ne ātrāk kā 72 stundas pēc zvejas rīku izcelšanas;

1.2. **no 2024. gada 1. maija līdz 31.augustam** ar elektronisko vai mobilo saziņas līdzekļu starpniecību nosūtīt VVD šādu informāciju:

1.2.1. **ziņojumus par plānoto iziešanas jūrā laiku** un kuģa (laivas) nosaukumu vai reģistrācijas numuru (izņemot tiem piekrastes kuģiem (laivām), kas aprīkoti ar automātisko identifikācijas sistēmu), ar kuru plāno zvejot. Ziņojumu nosūtīt pirms iziešanas jūrā;

ZM lēmumā ietveramie nosacījumi mencu piezvejas regulācijai un uzraudzībai piekrastes zvejā (2)

1.2.2. ja, izceļot zvejas rīkus, konstatē, ka mencas piezveja sasniedz 10 procentus vai vairāk no kopējā visu zivju nozvejas apjoma, piekrastes zvejas žurnāla piezīmju laukā ieraksta datumu un zvejā izmantoto zvejas rīku izvietotības vietas vienu vidējo ģeogrāfisko koordinātu, ievērojot šādus papildu nosacījumus:

1.2.2.1. zvejojot ar murdiem un stāvvadiem, ja vairāki rīki atrodas netālu cits no cita, kopā ar ģeogrāfisko koordinātu norāda arī izvietoto rīku skaitu;

1.2.2.2. zvejojot ar tīklu jedām, norāda vienu vidējo ģeogrāfisko koordinātu katrai jedai;

1.2.2.3. ja individuāli zvejas rīki vai vairāku zvejas rīku grupas (viena veida zvejas rīki, kas izvietoti grupā nelielā attālumā cits no cita), atrodas tādā attālumā cita no citas, kas pārsniedz vienu jūras jūdzi, norāda atsevišķas to (attiecīgo zvejas rīku vai zvejas rīku grupu) izvietojuma vietu vidējās ģeogrāfiskās koordinātas.

ZM lēmumā ietveramie nosacījumi mencu piezvejas regulācijai un uzraudzībai piekrastes zvejā (3)

2. Dienvidkurzemes novada un Liepājas valstspilsētas administratīvās teritorijas piegulošajos piekrastes ūdeņos apturēt komerczveju ar:

2.1. zivju tīkliem, kuru linuma acs izmērs ir 80 – 130 mm, ja piekrastes komerczvejā izmantotais mencu piezvejas apjoms sasniedz 80 % no piekrastei noteiktā kopējā mencu piezvejas apjoma un ja nav iespējams pārdalīt mencu piezvejas papildu apjomu piekrastes zvejai no citiem zvejas segmentiem;

2.2. visu linuma acs izmēru zivju tīkliem, ja piekrastes komerczvejā izmantotais mencu piezvejas apjoms sasniedz 95 % no piekrastei noteiktā kopējā mencu piezvejas apjoma.

Šajos gadījumos ministrija sniedz paziņojumu oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” par mencu piezvejas apjoma 80 % un 95 % līmeņa sasniegšanu un zvejas ar attiecīga linuma acs izmēra zivju tīkliem apturēšanu attiecīgajos piekrastes ūdeņos.

ZM lēmumā ietveramie mencu piezvejas nosacījumi brētliņu un reņģu zvejā Baltijas jūrā aiz piekrastes ūdeņiem (1)

2023. gadā rezervētais mencu piezvejas apjoms	3 t
2023. gadā piezvejotais mencu apjoms (līdz 09.11.)	0,005 t

- Saskaņā ar pēdējo gadu nozvejas datiem reņģu un brētliņu zvejā piezvejotais mencu apjoms ir svārstījies no 0 t līdz 3 t. **Piezvejotais mencu daudzums reņģu un brētliņu zvejā ar katru gadu samazinās.**
- Ievērojot piesardzības principu, **tiek ierosināts mencu piezvejas apjomu reņģu un brētliņu zvejā Baltijas jūras 25.-32.apakšrajonā 2024.gadā noteikt 3 t apmērā, kā arī netiek paredzēta piezvejas proporcija, kura būtu jāievēro zvejā.**

ZM lēmumā ietveramie mencu piezvejas nosacījumi brētliņu un reņģu zvejā Baltijas jūrā aiz piekrastes ūdeņiem (2)

Ja, izceļot zvejas rīkus reņģu un brētliņu komerczvejā aiz piekrastes ūdeņiem Baltijas jūras 25.–32. apakšrajonā (izņemot Rīgas līča ūdeņos 28.1. apakšrajonā), konstatē, ka mencas piezveja pārsniedz vienu procentu no kopējās nozvejas apjoma, nākamajā reizē zvejas rīkus ievieto ne tuvāk kā 10 jūras jūdžu attālumā virzienā uz ziemeļiem no vietas, kurā konstatēta lielāka apjoma mencu piezveja, vai atsāk zvejas darbības tajā pašā vietā ar jebkuru no uzņēmuma zvejā izmantojamiem kuģiem ne ātrāk kā 72 stundas pēc zvejas rīku izcelšanas.

ZM lēmumā ietveramie mencu piezvejas nosacījumi plekstu zvejā Baltijas jūrā aiz piekrastes ūdeņiem (1)

	Noteikts 2023.gadā	Reāli nozvejots 2023.gadā (09.11.2023.)
Plekstu nozveja, t	-	160,54
Mencu piezveja, t	36	0,625
Piezvejas proporcija	1/5,67	1/256,86

Plekstu zvejai Baltijas jūras 25.-32.apakšrajonā aiz piekrastes ūdeņiem 2024.gadā paredzēt 30 t mencu piezvejas limita, nosakot mencu piezvejas proporciju 1 t mencu uz 5,67 t plekstu, kas jāievēro katra 2024.gada pusgada ietvaros.

- Ar šādu mencu piezvejas limitu un piezvejas proporciju **2024.gadā iespējams nozvejot vismaz 170 t plekstes.**
- Ja zvejojot tiks izmantota zemāka proporcija, nozvejojamais plekstu daudzums attiecīgi var palielināties.

ZM lēmumā ietveramie mencu piezvejas nosacījumi plekstu zvejā Baltijas jūrā aiz piekrastes ūdeņiem (2)

- Ja zvejniecības uzņēmums, izmantojot starptautisko zvejas iespēju apmaiņu, rod iespēju apmainīt tam iedalīto citu zivju sugu zvejas limitu pret mencu piezvejas iespējām Baltijas jūras Austrumu daļā un ar to nodrošina Latvijas kopējā mencu piezvejas kvotas apjoma palielināšanu Baltijas jūras 25.–32. apakšrajonā, attiecīgajam uzņēmumam var tikt palielināta maksimāli pieļaujamā mencu piezvejas proporcija plekstu zvejā Baltijas jūras 25.–32. apakšrajonā maksimāli līdz vienai tonnai mencu uz 2,5 tonnām plekstu, papildus nosakot maksimāli pieļaujamo nozvejojamo plekstu daudzumu, kas var tikt iegūts ar šādu mencu piezvejas proporciju, ņemot vērā zvejniecības uzņēmuma iemainīto mencu piezvejas apjomu;
- 2024.gada katra pusgada sešu mēnešu plekstu kopējā nozvejā mencu piezveja kopā nedrīkst pārsniegt proporcijā noteikto. Ja proporcija ir pārsniegta (skaitot līdz katra attiecīgā pusgada beigu datumam – 30. jūnijam un 31. decembrim), komerczvejniekam var tikt piemērotas soda sankcijas.

ZM lēmumā ietveramie nosacījumi rīcībai Austrumu mencu piezvejas apjomu pilnīgas izmantošanas gadījumos

- **Ja kādā no zvejas segmentiem rezervētais Austrumu mencu piezvejas limits tiks pilnībā izmantots, ministrija izvērtēs situāciju un konsultējoties ar zvejniecības nozari, izskatīs iespējas iedalīt papildus mencu piezvejas limitu attiecīgajam segmentam, pārdalot limita daļu no citiem zvejas segmentiem, kur rezervētais mencu piezvejas limits netiks pilnībā izmantots. Ja tas nebūs iespējams, attiecīgā zvejas segmenta zveja, kur mencu piezvejas limits būs pilnībā izmantots, 2024. gadā tiks slēgta.**
- **Ja 2024. gadā pilnībā tiks izmantota Latvijai noteiktā kopējā Austrumu mencas piezvejas kvota, Latvijai nāksies slēgt jebkura veida zveju Baltijas jūrā un Rīgas līcī, kurā potenciāli var tikt piezvejots jebkāds mencu apjoms, gan aiz piekrastes, gan piekrastes ūdeņos.**

ZM lēmumā ietveramie nosacījumi mencu piezvejai plekstu zvejā Baltijas jūras 22.-24.apakšrajonā

- Uzņēmumiem, kam līdz 2024. gadam bijušas iedalītas Rietumu mencas zvejas iespējas, tiek saglabāta iepriekš pieejamā Rietumu mencu nozvejas apjoma limita attiecīgā proporcija procentos no Latvijas kopējās nozvejas kvotas. Limita proporcija tiek piefiksēta ZM lēmumā analogi, kā tas tiek darīts arī Austrumu mencas gadījumā;
- Latvijai piešķirto mencu piezvejas kvotu Baltijas jūras 22.-24.apakšrajonā rezervēt piezvejas segšanai plekstu zvejā, nosakot piezvejas proporciju analogu Austrumu mencas piezvejas proporcijai – **1 t mencas uz 5,67 t plekstes**. Proporciju nedrīkst pārsniegt, rēķinot uz katru no 2024. gada pusgadiem, t.i., gada katra pusgada sešu mēnešu plekstu kopējā nozvejā mencu piezveja kopā nedrīkst pārsniegt proporcijā noteikto. Ja proporcija ir pārsniegta (skaitot līdz katra attiecīgā pusgada beigu datumam – 30. jūnijam un 31. decembrim), komerczvejniekam var tikt piemērotas soda sankcijas;
- Kad Latvijai noteiktā mencu piezvejas kvota Baltijas jūras 22.-24. apakšrajonā tiek pilnībā izmantota, aizliegt plekstu komerczveju Baltijas jūras 22.-24. apakšrajonā.

ZM lēmumā ietveramie nosacījumi reņģu zvejas regulācijai Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes ūdeņos

- Reņģu zvejai piekrastē Baltijas jūrā iedala ne mazāk par 4 procentiem no LV kopējā pieļaujamā nozvejas apjoma, kas 2024. gadā būtu 45 tonnas. Savukārt reņģu zvejai piekrastē Rīgas līcī iedala ne mazāk par 15 procentiem no LV kopējā pieļaujamā nozvejas apjoma, kas 2024. gadā būtu 3064 tonnas.
- Reņģe pamatā tiek zvejota ar stāvvadiem (90% no kopējās reņģu nozvejas) un reņģu tīkliem. Stāvvados reņģe veido aptuveni 40% no nozvejas, savukārt 50% sastāda apaļais jūrasgrundulis (no aprīļa līdz jūnijam).
- Ventspils novada piekrastē reņģe galvenokārt tiek zvejota stāvvadu zvejā Tārgales pagastā (>98%), kur ir iespējams zveju veikt gan Baltijas jūras atklātajā daļā, gan Rīgas līcī. Baltijas jūras 25.-32.apakšrajonā (izņemot 28.1., 30. un 31. apakšrajonu) reņģes krājums ir samazinājies, savukārt Rīgas līča (Baltijas jūras 28.1 apakšrajons) reņģes krājums ir stabils.
- Attiecīgi Ventspils novadam no astoņu reņģu stāvvadu skaita limita, **četrus stāvvadus, 2024. gadā paredzēt izmantošanai zvejai Tārgales pagasta piekrastes teritorijā, ar nosacījumu, ka stāvvadu zveja Tārgales pagastā veicama tikai Rīgas līča pusē atrodošos piekrastes ūdeņos (28.1. apakšrajonā).**

ZM lēmumā ietveramie nosacījumi lašu zvejas regulācijai

- **Komerczvejniekiem, kas līdz 2022. gadam bija zvejojuši lašus aiz piekrastes ūdeņiem, 2024. gadā tiek saglabāta iespēja veikt specializēto taimiņu zveju (ar atļauju piezvejojot lašus), izmantojot limitētu āķu (ne vairāk kā 1000 gab. uz vienu zvejas kuģi) un noenkurotu tīklu jedu (ne vairāk kā četri km tīklu uz vienu zvejas kuģi) daudzumu, zveju veicot ūdeņos, kas atrodas līdz četrus jūras jūdžu attālumā no bāzes līnijām, no kurām tiek mērīti teritoriālās jūras ūdeņi;**
- **Zvejā ar zvejas kuģiem, kuri zvejo ar noenkurotām tīklu jedām, ievēro šādus nosacījumus:**
 - tīkla linuma acs izmērs ir 140 - 180 mm un tīkla augstums nav mazāks par 5 m;
 - tīklu jeda abos galos ir noenkurota un to nedrīkst pielietot kā grunts zvejas rīku, kas uzsēdināts uz grunts.
- Veicot taimiņu specializēto zveju, ir jāievēro arī MK noteikumu Nr.296 10.5.1. un 23.2.3. apakšpunktu prasības, kas nosaka, ka āķu jedas un tīklu jedas aizliegts izvietot tuvāk par 100 m no krasta, un taimiņu un lašu piezveja aizliegta no 1.oktobra līdz 15.novembrim.

ZM lēmumā ietveramie nosacījumi makšķerēšanas un zemūdens medību ierobežojumiem

- Noteikt Baltijas jūras 26. apakšrajona piekrastes ūdeņos uz dienvidiem no Dienvidu mola Liepājā (Liepājas valstspilsētas daļai un Dienvidkurzemes novada daļai, kas atrodas uz dienvidiem no Liepājas valstspilsētas, pieguļošajos Baltijas jūras ūdeņos) **aizliegumu paturēt lomā mencu** pašpatēriņa zvejā un makšķerēšanā, kā arī aizliegumu iegūt mencu zemūdens medībās.
- Noteikt, ka pašpatēriņa zvejā, makšķerēšanā un zemūdens medībās **lomā ir atļauts paturēt tikai vienu iepriekš no audzētavas ūdeņos ielaistu lasi ar nogrieztu taukspuru**. Noķertie savvaļas laši ar nenogrieztu taukspuru, kā arī laši ar nogrieztu taukspuru, kas pārsniedz noteikto viena gabala limitu (pašpatēriņa zvejā) ir nekavējoties jāatlaiž atpakaļ jūrā, savukārt zemūdens medībās pirms šāviena izdarīšanas zemūdens medniekam ir iepriekš jāpārlicinās, ka lasis ir ar nogrieztu taukspuru. Pēc tam, kad ir noķerts pirmais laša īpatnis, kuram ir nogriezta taukspura, pašpatēriņa zvejnieks, makšķernieks vai zemūdens mednieks pārtrauc laša ieguvi uz atlikušo dienas daļu.

ZM lēmumā ietveramie nosacījumi par mencu un lašu piezvejas kvotas pārvaldību un starptautiskajām apmaiņām

Ja mencu un/vai lašu piezvejas kvota, ņemot vērā faktiskos piezvejas limita apjoma izmantošanas rādītājus attiecīgajos zvejas segmentos, kā arī ievērojot institūta «BIOR» atzinumus, kas pamato to, ka nav saskatāmas iespējas mencu un lašu piezvejas apjomus izmantot pilnā apmērā, pēc atbilstošas konsultēšanās ar ZKP ietvertajām NVO, kuras pārstāv zvejas uzņēmumus un zvejas uzņēmumiem, kas zvejo aiz piekrastes ūdeņiem:

1) ZM var veikt mencu un/vai lašu starpvalstu apmaiņas pret brētliņu un reņģu zvejas iespējām valsts līmenī, iepriekš konsultējoties par izdevīgākajām attiecīgo zivju sugu apmaiņas proporcijām;

2) ja līdz **2024.gada 30. septembrim** ZM nav bijusi iespēja nodrošināt lašu un/vai mencu piezvejas kvotu apmaiņu starpvalstu līmenī, šīs neizmantotās piezvejas limita daļas var tikt nodotas zvejas uzņēmumu ierosinātajām starpvalstu zvejas iespēju apmaiņām uzņēmumu līmenī, ievērojot šādus nosacījumus:

- zvejas uzņēmums iesniedz ZM izvērtēšanai iesniegumu par mencu vai lašu zvejas iespēju starpvalstu apmaiņu piedāvājumiem uzņēmumu līmenī;
- ZM ar NVO un zvejas uzņēmumiem konsultējas par zvejas iespēju apmaiņas nosacījumiem (apmaiņas koeficienti; pieteikšanās termiņi utt.);
- ievēro nosacījumu, ka zvejas iespēju sadalē turpmākajiem periodiem netiks ņemta vērā zvejas uzņēmumu starptautiskas apmaiņas rezultātā iegūtie papildu citu zivju sugu (brētliņu, reņģu) nozvejas apjoma limiti.

Šāda zvejas iespēju apmaiņas kārtība netiktu atsevišķi saskaņota ar ZKP, lai nodrošinātu operatīvu zvejas iespēju starpvalstu apmaiņu uzņēmumu līmenī.

Paldies par uzmanību!